

Etapp 9
Från alfa till Antigone

Staffan Edmar

Etapp 9

Perfekt och dess infinitiv och particip *aktivum och medium-passivum*

Tempus perfekt i grekiskan har inte i första hand innebörden av svenskt perfekt (t.ex. *jag har skrivit*) utan betecknar mestadels det genom handlingen uppkomna resultatet eller tillståndet (*perfektisk aspekt på handlingen*, jfr t.ex. grekiska perfektformen $\tau\acute{\epsilon}\text{-}\theta\nu\eta\text{-}\kappa\text{-}\epsilon$ 'Han har dött' = 'Han är död').

Perfekt i grekiskan bildas

1 med **reduplikation**. Om verbstammen börjar med *en* konsonant, upprepas i regel denna konsonant följt av vokalen ϵ (jfr ovan $\tau\acute{\epsilon}\text{-}\theta\nu\eta\text{-}\kappa\text{-}\epsilon$).

Om verbstammen börjar med två konsonanter ersätts reduplikationen i regel med enbart ett ϵ . Om verbstammen skulle börja med vokal, förlängs vokalen i perfekt.

2 med **personändelser** som är desamma som för den sigmatiska aoristen ($-\alpha$, $-\alpha\varsigma$, $-\epsilon(\nu)$, $-\alpha\mu\epsilon\nu$, $-\alpha\tau\epsilon$) bortsett från 3:e person pluralis, där ändelsen är $-\alpha\sigma\iota$.

3 a) med **k-suffix** (*perfektum I*). Vid kombination med κ får verbstam med kort stamvokal denna förlängd. Av verbstammen $\tau\iota\mu\alpha\text{-}$ 'hedra' bildas alltså perfektstammen $\tau\epsilon\text{-}\tau\iota\mu\eta\text{-}\kappa\text{-}$.

3 b) utan **k-suffix** (*perfektum II*). Vissa stammar saknar i perfekt suffixet κ . Dessa verb får i stället ett *avljud* i stammen: $\lambda\epsilon\text{-}\lambda\omicron\iota\pi\text{-}$ (stam $\lambda\epsilon\iota\pi\text{-}$ 'lämna') eller en *aspirerad slutkonsonant*, t.ex. $\pi\epsilon\text{-}\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\text{-}$ (stam $\phi\upsilon\lambda\alpha\kappa\text{-}$ 'vakta').

I följande uppställning redovisas *perfekt indikativ aktivum* med dels tempuskaraktären $-\kappa$, dels *avljud i stammen/ aspirerad slutkonsonant* (utan $-\kappa$):

Perfekt I: stam $\tau\epsilon\text{-}\tau\iota\mu\eta\text{-}\kappa\text{-}$	Perfekt II: stam $\lambda\epsilon\text{-}\lambda\omicron\iota\pi\text{-}$ / $\pi\epsilon\text{-}\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\text{-}$	
$\tau\epsilon\text{-}\tau\acute{\iota}\mu\eta\text{-}\kappa\text{-}\alpha$	$\lambda\acute{\epsilon}\text{-}\lambda\omicron\iota\pi\text{-}\alpha$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\text{-}\alpha$
$\tau\epsilon\text{-}\tau\acute{\iota}\mu\eta\text{-}\kappa\text{-}\alpha\varsigma$	$\lambda\acute{\epsilon}\text{-}\lambda\omicron\iota\pi\text{-}\alpha\varsigma$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\text{-}\alpha\varsigma$
$\tau\epsilon\text{-}\tau\acute{\iota}\mu\eta\text{-}\kappa\text{-}\epsilon(\nu)$	$\lambda\acute{\epsilon}\text{-}\lambda\omicron\iota\pi\text{-}\epsilon(\nu)$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\chi\text{-}\epsilon(\nu)$
$\tau\epsilon\text{-}\tau\iota\mu\acute{\eta}\text{-}\kappa\text{-}\alpha\mu\epsilon\nu$	$\lambda\epsilon\text{-}\lambda\omicron\acute{\iota}\pi\text{-}\alpha\mu\epsilon\nu$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\chi\text{-}\alpha\mu\epsilon\nu$
$\tau\epsilon\text{-}\tau\iota\mu\acute{\eta}\text{-}\kappa\text{-}\alpha\tau\epsilon$	$\lambda\epsilon\text{-}\lambda\omicron\acute{\iota}\pi\text{-}\alpha\tau\epsilon$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\chi\text{-}\alpha\tau\epsilon$
$\tau\epsilon\text{-}\tau\iota\mu\acute{\eta}\text{-}\kappa\text{-}\alpha\sigma\iota(\nu)$	$\lambda\epsilon\text{-}\lambda\omicron\acute{\iota}\pi\text{-}\alpha\sigma\iota(\nu)$	$\pi\epsilon\text{-}\phi\upsilon\lambda\acute{\alpha}\chi\text{-}\alpha\sigma\iota(\nu)$

Perfekt infinitiv aktivum $\tau\epsilon\tau\iota\mu\eta\kappa\text{-}\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$, $\lambda\epsilon\lambda\omicron\iota\pi\text{-}\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$, $\pi\epsilon\phi\upsilon\lambda\alpha\chi\text{-}\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$

För *perfekt indikativ medium-passivum* gäller tidigare nämnda redupli-
kationsregler. Till vokalstammarnas perfektstam fogas, dock utan
tempuskaraktären κ, personändelserna för medium-passivum som är:
τε-τίμη-μαι, τε-τίμη-σαι, τε-τίμη-ται, τε-τιμή-μεθα,
τε-τίμη-σθε, τε-τίμη-νται 'jag har hedrat(s)' etc.

Perfekt infinitiv medium-passivum heter **τετιμῆ-σθαι** 'att ha hedrat(s)'.

Perfekt *particip aktivum* har i nominativ ändelsen **τετιμηκώς,**
τετιμηκυία, τετιμηκός, i genitiv **τετιμηκότος, τετιμηκυίας,**
τετιμηκότος 'en som har hedrat' etc. Beträffande böjningen i övrigt
av perfekt particip se S 30 eller BJ 103.

Perfekt *particip medium-passivum* heter i nominativ **τετιμη-μένος,**
τετιμη-μένη, τετιμη-μένον etc. 'en som har hedrat(s)'. Beträffande
medium-passivum för konsonantstammar, se S 86 eller BJ 209.

Pluskvamperfekt

Pluskvamperfekt utgör ett augmenttempus till perfekt. Vi sätter augment
framför perfektstammen, som sedan ska följas av personändelserna
för pluskvamperfekt *aktivum*: **-ειν, -εις, -ει, -εμεν, -ετε, -εσαν.**
Beträffande medium-passivum se S 86 eller BJ 209.

stam ἔ- τε- τιμη- κ-
ἔ- τε- τιμή- κ- ειν 'jag hade hedrat'
ἔ- τε- τιμή- κ- εις
ἔ- τε- τιμή- κ- ει(ν)
ἔ- τε- τιμή- κ- εμεν
ἔ- τε- τιμή- κ- ετε
ἔ- τε- τιμή- κ- εσαν

Uppgift 9:1

- 1 Vad heter perfekt 'du har löst' (λύω)?
- 2 Vad heter pluskvamperfekt 'de hade jagat' (θηρεύω)?

Det östra gavelfältet på Olympias Zeustempel har som motiv den lokala myten om en kappkörning mellan kung Oinomaos och den lydiske prinsen Pelops. Kompositionen har 21 figurer som fyller upp det triangulära gavelfältet (längd 26,39 meter och maximal höjd 3,47 meter). Situationen är ögonblicket före starten av den ödesdigra kappkörningen: Zeus i centrum som den osynlige domaren, på bildens vänstra del står Oinomaos med hustru Sterope jämte fyrspann samt på bildens högra del Pelops med Hippodameia och hennes tjänarinna jämte Pelops fyrspann. Längst till höger fanns den gamle siaren (syns ej på vår bild), som i kraft av sin siarförmåga visste att segern denna gång skulle gå till den unge prinsen från fjärran och inte till kungen. Efter Pelops har Peloponnesos uppkallats ('Pelops-ön').

Nedan: bildens högra del i större skala.

Temaformer för ett grekiskt verb

När du lärt dig perfekt och aorist passivum har du fått förutsättningarna för att ta tema på ett grekiskt verb. Ett fullständigt tema utgörs av följande former: 1:a pers. sing. indikativ av *presens aktivum*, *futurum aktivum*, *aorist aktivum*, *perfekt aktivum*, *perfekt medium/passivum* och *aorist passivum*. Det är viktigt att du lär dig hur man tar tema på frekventa grekiska verb. Vid tematagning av ett grekiskt verb utelämnas ibland de båda sista temaformerna, eftersom de ofta är förutsägbara eller inte så vanliga.

1 παιδεύω, παιδεύσω, ἐπαίδευσα, πεπαίδευκα, [πεπαίδευμαι, ἐπαιδεύθην] 'jag undervisar'

2 φυλάττω (*presensstam* <*φυλακ-ιω), φυλάξω, ἐφύλαξα, πεφύλαχα, [πεφύλαγμαι, ἐφυλάχθην] 'jag bevakar'

3 πέμπω (*avljud i perfekt*: πεμπ- /πομπ-), πέμψω, ἔπεμψα, πέπομφα, [πέπεμμαι, ἐπέμφθην] 'jag skickar'

Vid tematagning av deponens anges motsvarande temaformer i passivum:

4 βούλομαι, βουλήσομαι, ἐβουλήθην, βεβούλημαι 'jag vill'

Verb med stam på nasal (ν) och likvida (λ, ρ) har som regel en *särskild futurform*, där stammen utvidgats med ε och mellanvokaliskt σ för futurum tillkommit. σ har emellertid senare bortfallit, varvid ε och personändelsen kontraherats: en futurform som μενῶ böjs som κοσμῶ (kontraherad presensform av κοσμέω, jfr Etapp 8). Dessa verb har också en *särskild aoristform* (när ljudkombinationen νσ, λσ och ρσ har förlorat sitt σ, har detta resulterat i en ersättningsförlängning av verbets vokal):

μένω, μενῶ (<*μενεω <*μενεσσω), ἔμεινα (<*εμενσα) 'stanna'
στέλλω (<*στελ-ιω), στελῶ, ἔστειλα (<*εστελσα) 'skicka'
δέρω, δερῶ (<*δερεω <*δερεσσω), ἔδειρα (<*εδερσα) 'flå'

Uppgift 9:2 Ta tema på följande verb (de fyra första formerna)!

1 λείπω 'jag lämnar'

2 γράφω 'jag skriver'

3 τάττω (*presensstam* *ταγ-ιω) 'jag ställer upp'

4 ἀγγέλλω (*presensstam* *αγγελ-ιω) 'jag meddelar'

Infinitivens funktioner

I grekiskan förekommer ofta en infinitivfras som i svenskan motsvaras av en hel att-sats (bisats).

Infinitivfrasen kan stå som o b j e k t

1 efter sägeverb vid akkusativ med infinitiv:

Ξενοφῶν ἔφη (*imperfekt*) Xenofon sade
Κῦρον εἶναι (*infinitiv*) **Πέρσῃν.** att Kyros var en perser.

I satsförkortningen akkusativ med infinitiv är *subjektsdelen* ett substantiv (eller ett pronomen eller adjektiv) i akkusativ och *predikatsdelen* en infinitiv.

2 efter åsiktsverb (t.ex. **νομίζω** 'jag anser', **οἶομαι** 'jag tror') vid akkusativ med infinitiv:

Οἱ Ἕλληνες νομίζουσι Grekerna anser perserna vara
τοὺς Πέρσας πολλοὺς εἶναι. många/att perserna är många.

Οἱ ἄνδρες ἐνόμιζον τοὺς Männen ansåg att lejonen skulle
λέοντας ἥξειν. (fut. inf. av ἤκω) komma.

3 efter viljeverb (t.ex. **κελεύω** jag befäller, **βούλομαι** jag vill, **εὔχομαι** jag ber) vid akkusativ med infinitiv:

Ο Κῦρος ἐκέλευσε τοὺς Kyros befalldes soldaterna att
στρατιώτας εὐθὺς μάχεσθαι τοῖς genast strida mot fienderna/att de
πολεμίοις. genast *skulle** strida mot fienderna.

*Efter viljeverb kan den grekiska infinitiven lämpligen översättas med 'skall, skulle + infinitiv'

Infinitivfrasen kan stå som a d v e r b i a l

4 för att beteckna *avsikten*, särskilt vid rörelseverb (t.ex. **πέμπω** jag skickar), vid final infinitiv:

Ἐπεμψε πολλοὺς στρατιώτας Han skickade många soldater
φυλάττειν τὸ στρατόπεδον. för/till att bevaka lägret.

5 för att beteckna *följden* vid konsekutiv infinitiv:

Ἐχει ὦτα ἀκούειν. Han har öron så att han kan
(οὖς, ὠτός, τό öra) höra (Mark. 4:9).

Uppgift 9.3 En men ett lejon

Λέαινα ὄνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος
ἐπὶ τῷ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἕνα τίκτειν
'ἕνα', ἔφη, 'ἀλλὰ λέοντα'.

λέαινα, ης, ἡ lejoninna - ἀλώπηξ, ἀλώπεκος, ἡ rävn - ὄνειδίζω
jag hånar - ὑπὸ *prep. med gen.* 'av' - ἐπὶ *prep. med dat.* 'på grund
av', styr den substantiverade infinitiven i dat.: τῷ ἕνα τίκτειν
'att föda *en* unge', på svenska: 'på grund av att hon födde en unge
(i taget) - 'διὰ παντὸς τοῦ χρόνου *eg.* genom hela tiden, dvs.
'alltjämt, alltid' - ἕνα *av εἷς, μία, ἓν* 'en, ett', se Etapp 10
ἔφη (*imperfekt av φημί*) sade hon - λέων, λέοντος, ὁ lejon

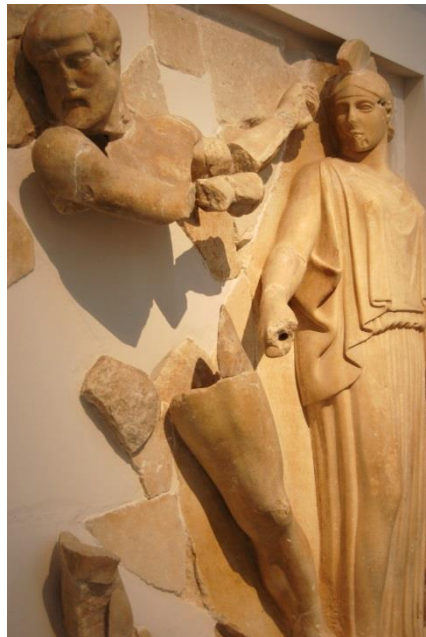
Uppgift 9.4 De två säckarna

- 1 Ἄνθρώπων ἕκαστος δύο πήρας φέρει,
τὴν μὲν ἔμπροσθεν, τὴν δὲ ὀπισθεν.
Γέμει δὲ κακῶν ἑκατέρα πήρα,
ἀλλὰ ἡ μὲν ἔμπροσθεν ἀλλοτρίων κακῶν,
ἡ δὲ ὀπισθεν τῶν ἰδίων κακῶν.
 - 2 Τοιγαροῦν οἱ ἄνθρωποι τὰ μὲν ἴδια κακὰ
ὀφθαλμοῖς οὐ γινώσκουσιν, τὰ δὲ ἀλλότρια
ἀεὶ ἀποβλέπουσιν.
-

- 1 ἕκαστος, η, ον *var och en* - πήρα, πήρας, ἡ säck, ränsel - τὴν
μὲν...τὴν δὲ *den ena (säcken)... den andra.* Partiklarna μὲν...δὲ
markerar de två korresponderande leden och behöver inte över-
sättas - ἔμπροσθεν *framtilt, 'på bröstet'* - ὀπισθεν *baktill, 'på
ryggen'* - γέμω *jag är full av något (med gen.)* - τὸ κακόν, τοῦ
κακοῦ *det onda, felet* - ἑκάτερος, α, ον *om två: vardera, båda-
dera* - ἀλλότριος, α, ον *en annan tillhörig* - ἴδιος, α, ον *egen*
- 2 τοιγαροῦν *för den skull* - ὀφθαλμός, οὔ, ὁ *öga* - οὐ *inte*
γινώσκω *jag märker* - ἀεὶ *alltid* - ἀπο-βλέπω *jag ser*

Zeustempelts västra gavelfält i Olympia visar ett bröllop med kvinnorov och strid mellan druckna kentaurer och lapiter, ett bergfolk i Tessalien. Kentaurer var blandväsen mellan människa och häst - motpoler till det ordnade rättsamhället. Vi ser hur kentauerkungen söker föra bort bruden Deidameia. Harmonins och ordningens gud Apollon, här drygt 3 meter hög, står i gavelfältets centrum och påbjuder med en bestämd gest lugn och ordning.

Metoperna på Zeustemplet i Olympia illustrerar de tolv uppdrag Herakles fått av kung Eurystevs. Här rengör Herakles Augias stall. Pallas Atena pekar hur Herakles bör leda floden Peneios in i stallet för att få det rent.

Tredje deklinationens vokaliska stammar πόλις och πῆχυς

A. Substantiv med nominativ på **-ις**, exempelvis **πόλις**, har genom avljud tre stamvarianter **πολ-ι**, **πολ-η(j)** och **πολ-ε(j)**.

I *singularis nom. och ack.* möter stamvarianten på **-ι**: **πόλις**, **πόλιν**. I *gen. och dat.* finns den halv vokaliska varianten: **πολη-ος**, **πολη-ι** där den dialektala halv vokalen **j** (jod) faller bort. Senare byts i sing. gen. **-η-ος** mot **-ε-ως** genom s.k. *kvantitetsomställning*) och dativen blir **πόλει**.

I *pluralis* möter stamvarianten **πολε-ες**.

stamvarianter		πολ-ι / πολη(j) / πολε(j)	
Singularis	Fem.	<i>staden</i>	
Nominativ	ἡ	πόλις	< πολι-ς
Genitiv	τῆς	πόλεως	< πολη-ος
Dativ	τῇ	πόλει	< πολη-ι
Akusativ	τήν	πόλιν	< πολι-ν
Pluralis		<i>städerna</i>	
Nominativ	αἱ	πόλεις	< πολε-ες
Genitiv	τῶν	πόλεων	= accent som sing. gen.!
Dativ	ταῖς	πόλεσι(ν)	
Akusativ	τὰς	πόλεις	= influens från nominativ

Substantiv i femininum av denna typ är **δύναμις** 'kraft', **φύσις** 'natur', **γνώσις** 'kunskap', **κρίσις** 'dom', **πίστις** 'tro'. Lånord i svenskan är **πράξις** 'praxis' och **σκέψις** 'skepsis', liksom **βάσις** och böjningsstammen **βάσ**, som resulterat i 'basis' resp. 'bas'.

B. Grekiskan har även haft en halv vokal **F** (digamma = engelskt w). Detta ljud återfinns i stamvarianter på **-υ/-ε(F)**: **πῆχυς**, **ὄ**, 'underarm', gen. **πήχεως**, dat. **πήχει**, ack. **πήχυν** och **ἄστυ,τό**, 'stad', gen. **ἄστεως**, dat. **ἄστει**, ack. **ἄστυ** (genitiverna i analogi med **πόλεως**), se beträffande pluralis S 40 och BJ 91.

C. Det finns adjektiviska stammar på **-υ/-ε(F)**: 'ljuv' heter i sing. nom. **ἡδύς**, **ἡδεῖα**, **ἡδύ**, i gen. **ἡδέος**, **ἡδεΐας**, **ἡδέος**, i dat. **ἡδεῖ**, **ἡδεΐα**, **ἡδεῖ**, i ack. **ἡδύν**, **ἡδεΐαν**, **ἡδύ**, se beträffande plur. S 41 och BJ 107.

Sagt av Hippokrates, läkekonstens fader:

‘Ο βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή.

βραχύς, εἶα, -ύ kort - τέχνη, ης, ἡ konst, *här* läkekonsten

μακρή dialektalt för μακρά lång, stor, ’omfattande’ (dvs. tar lång tid att lära sig)

Uppgift 9:5 Akropolis

1 Ἡ Ἀκρόπολις ἐστὶ μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

2 Καὶ τῇ φύσει ἄβατος ἐστὶ καὶ ὑψηλοῖς τείχεσιν ἰσχυρά.

3 Ἐπ’ Ἀψευδοῦς ἄρχοντος Μνησικλῆς ἐξωκοδόμησε τὰ Προπύλαια, δι’ ὧν καὶ νῦν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἐρχόμεθα.

4 Ἡ μὲν ἀνάβασίς ἐστὶ πάνυ τραχεῖα, εἰσβαίνουσι δὲ ὄψις λαμπρά ἐστὶ.

5 Ἔτι τὰ ἑρείπια τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ἐρεχθείου καὶ τοῦ τῆς Νίκης ἱεροῦ δεινῶς ἡμᾶς ἐκπλήττει.

1 μέρος, μέρους, τό del - Ἀθηναί, ὦν, αἱ Aten

2 φύσις, φύσεως, ἡ natur: τῇ φύσει ’genom, till sin natur’:

instrumental dat. - ἄβατος, ον otillgänglig - ὑψηλός, ἡ, ὄν hög - τείχος, τείχους, τό mur - ἰσχυρός, ἄ, ὄν stark

3 ἐπ’ Ἀψευδοῦς ἄρχοντος ’under Apseudes arkontat’

(433/32 f.Kr.); ἐπι *med gen.* ’under’ - Προπύλαια, ὦν, τά

Propyléerna i Athen - ἐξ-οικο-δομέω jag fullbordar - δι’

(vid vokalmöte elideras α) = διά *prep. med gen.* ’genom’ - καὶ

νῦν även nu, också idag - ἔρχομαι *medium (deponens)* jag går

4 ἀνα-βασίς, ἀνα-βάσεως, ἡ uppgång - τραχύς, εἶα, ὑ

ojämn, stenig, se adjektivböjning *föreg. sida* och S 41 och BJ 107

πάνυ *adverb* ’mycket’ - εἰσ-βαίνουσι här presens particip

i dat. plur. av εἰσβαίνω jag går dit upp - ὄψις, ὄψεως, ἡ

anblick, utsikt - λαμπρός, ἄ, ὄν strålände, lysande

5 ἑρείπια, ἑρειπίων, τά *plur.* ’ruiner’ - ἱερόν, οὔ, τό tempel

δεινῶς väldigt - ἐκ-πλήττω jag slår ut, ἐκπλήττει = griper

En av Zeustempels metoper visar hur Herakles hämtar Hesperidernas gyllene äpplen i väster. Han bär upp himlavalvet i Atlas ställe för att denne ska ta fram äpplena. Pallas Atena hjälper Herakles med den tunga bördan.

Praxiteles staty av Hermes som bär Dionysosbarnet till de nymfer i vilkas vård Dionysos växte upp efter modern Semeles död. Ca 330 f.Kr. Museet i Olympia

F A C I T

Uppgift 9:1

1 Λέλυκας

2 Τεθηρεύκασι(ν)

Uppgift 9:2

1 λείπω, λείψω. ἔλιπον, λέλοιπα

2 γράφω, γράψω, ἔγραψα, γέγραφα

3 τάττω, τάξω, ἔταξα, τέταχα

4 ἀγγέλλω, ἀγγελῶ, ἠγγειλα, ἠγγελκα

Uppgift 9:3 En men ett lejon

En lejoninna, som hånades av en räv på grund av att hon alltid födde en unge i taget, sade 'En men ett lejon'.

Uppgift 9:4 De två säckarna

Varje människa bär två säckar, den ena på bröstet, den andra på ryggen. Varje säck är full av fel, men säcken framtill är full av fel som finns hos andra och säcken baktill är full av de egna felen.

Därför ser människor med sina ögon inte de egna felen men ser ständigt de fel som finns hos andra.

Uppgift 9:5

1 Akropolis är en del av staden Aten.

2 Den (Akropolis) är till sin natur otillgänglig och genom sina höga murar stark (svårintaglig).

3 Under Apseudes arkontat fullbordade Mnesikles Propyléerna, genom vilka vi också idag går upp till Akropolis.

4 Uppgången är mycket stenig men för dem, som går dit upp, är utsikten strålande.

5 Ruinerna av Partenon, Erekteion och Nikes tempel griper oss fortfarande starkt.

Slutuppgift för Etapp 9

När du är färdig med övningsuppgifterna 9:1, 9:2, 9:3, 9:4 och 9:5, översätt följande meningar!

Använd - om det behövs - den alfabetiska ordlistan i Från alfa till Antigone!

Hippokrates aforism om läkarens verksamhet

1' Ο βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, ὁ δὲ καιρὸς ὀξύς, ἡ δὲ πείρα σφαλερή, ἡ δὲ κρίσις χαλεπή.

βραχύς, -εῖα, -ύ kort - τέχνη, ης, ἡ konst, läkekonsten - μακρὴ (dialektalt för μακρά lång, stor, omfattande) - καιρός, οὔ, ὁ tid, rätt tillfälle - ὀξύς,-εῖα,-ύ snabb, flyktig - πείρα, ας, ἡ erfarenhet - σφαλέρως, ἡ, ὄν förrädisk - κρίσις, εως ἡ diagnosen - χαλεπός, ἡ, ὄν svår

Yttrande av Protagoras, som förnekade existensen av en objektiv sanning.

2 Πάντων χρημάτων ἄνθρωπος μέτρον ἐστίν.

χρήμα, χρήματος, τό ting - πᾶς, πᾶσα, πᾶν, gen. παντός, πάσης, παντός varje, all, hel - μέτρον, ου, τό mått

3 ' Εγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην...

γίγνομαι bliva, hända, tematisk aor. ἐγένομην - ἡμέρα, ας, ἡ dag ἐκεῖνος, η, ον denne - ἐξ-έρχομαι jag går ut, kommer ut, tematisk aor. ἐξ-ἦλθον - δόγμα, ατος, τό befallning - παρὰ prep. m. gen. från - ἀπογράφω jag registrerar - οἰκουμένη, ης, ἡ världen

4 ' Ορφεύς κατήλθεν εἰς Ἄιδου οἶκον ὡς Εὐρυδίκτην τὴν γυναῖκα ἐλευθερώσων.

κατέρχομαι jag beger mig ned - Ἄιδης, ου, ὁ Hades - οἶκος, ου, ὁ boning - γυνή, γυναικός, ἡ kvinna, maka - ἐλευθερώω jag befriar

5 ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα

ἔρχομαι jag går, kommer, tematisk aor. ἦλθον - ὀράω jag ser, tematisk aor. εἶδον, jfr panorama, idé - νικάω jag segrar, jfr Niklas